

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Žilina
Legionárska 5, 012 05 Žilina

Číslo: 394-710/2013/Mar/770400104/Z9

Žilina 07.01.2014

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť
dňa 07.02.2014

R O Z H O D N U T I E

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „inšpekcia“), ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 9 a § 10 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“), na základe konania vykonaného podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 8. a § 33 ods. 1 písm. d) zákona o IPKZ, podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnom konaní“)

mení a dopĺňa i n t e g r o v a n é   p o v o l e n i e

č. 501/770400104/106-Ma zo dňa 07.02.2005 a jeho zmeny č. 3042-7452/2007/Mar/770400104/Z1-KR zo dňa 08.03.2007, č. 5633-39551/2007/Mar/770400104/Z2-KR zo dňa 10.12.2007, č. 5929-23615/2008/Mar/770400104/Z3-KR zo dňa 09.07.2008, č. 4806-15371/2009/Mar/770400104/Z4 zo dňa 12.05.2009, č. 9253-40688/2009/Mar/770400104/Z5 zo dňa 14.12.2009, č. 6481-22950/2010/Mar/770400104/Z6 zo dňa 30.07.2010, č. 7124-27895/2011/Mar/770400104/Z7-SP zo dňa 26.09.2011, č. 2041-9423/2013/Mar/770400104/Z8 zo dňa 04.04.2013, č. 1889-9430/2013/Mar/770400104/Z8-SKZ7 zo dňa 05.04.2013, (ďalej len „integrované povolenie“), vydané inšpekciou na vykonávanie činností v prevádzke

„Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku,

pre prevádzkovateľa GALMM, s.r.o., J. Jančeka 39, 034 01 Ružomberok, podľa § 3 ods.2 zákona o IPKZ:

a)

V časti:

Súčasťou integrovaného povolenia činnosti prevádzky „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku je (4.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

doplňa:

v oblasti ochrany ovzdušia:

- určenie emisných limitov a podmienok prevádzkovania podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 8. zákona o IPKZ, v súlade s § 31 ods. 2 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších zmien,
- prehodnotenie a aktualizácia podmienok povolenia podľa § 33 ods. 1 písm. d) zákona o IPKZ.

b)

V časti

a) povoľuje vykonávanie činností v prevádzke „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku (1.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

doplňa

zaradenie prevádzky podľa všeobecne platných právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia, takto:

Prevádzka je v zmysle všeobecne platných právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia.

2.9.1. Povrchové úpravy kovov, nanášanie povlakov a súvisiace činnosti okrem úprav s použitím organických rozpúšťadiel a práškovaného lakovania

Povrchové úpravy:

- a) pri použití elektrolytických postupov s projektovaným objemom kúpeľov > 30 m³ (58,1 m³)
- b) pri použití chemických postupov s projektovaným objemom kúpeľov > 30 m³ (74,97 m³)

Jeho súčasťou je:

- 1.1. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom $\geq 0,3$ MW a < 50 MW (Kotol K2 -plynový kotol 0,543 MW; Kotol K3-plynový kotol na prípravu TUV a vykurovanie priestorov administratívnej budovy a pre nepriamy ohrev technologickej vody pre linku č.V. o príkone 0,555 MW).

c)

V časti

II. Podmienky povolenia, A. Podmienky prevádzkovania (7.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

podmienky A.26., A.31., A.55., A.62. takto:

A.26. Pri prevádzkovaní odsávacej vzduchotechniky dodržiavať postup podľa prevádzkového predpisu odsávacej vzduchotechniky pre jednotlivé linky L1-L5 : (číslo prev.poriadku PrP-03-03-01-I až PrP-03-03-01-V).

A.31. Aktualizované prevádzkové poriadky predkladať inšpekcii v el. forme (e-mailom) do 30 dní od ich schválenia.

A.55. Škodlivé a obzvlášť škodlivé látky musia mať bezpečnostné karty (vypracované v súlade všeobecné záväznými právnymi predpismi o chemických látkach a prípravkoch) uložené v jednotlivých skladoch a prevádzkach.

A.62. Pre vysypávanie drobného materiálu používať také vysýpacie žľaby, resp. pomocné materiály, ktoré budú znižovať hlučnosť pri vysypávaní.

a ruší

podmienky A.39., A.54., A.56., A.64. v celom rozsahu.

d)

V časti

II. Záväzné podmienky, B. Emisné limity, B.1. Ovzdušie (10.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

podmienku B.1. takto:

B.1. Ovzdušie:

B.1.1. Pre prevádzku „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku platia emisné limity uvedené v tabuľkách č. 3 a č.4.

Povrchové úpravy:

B.1.1.1. Pre povrchové úpravy platia tieto emisné limity:

tabuľka č.3

Emisný zdroj/zariadenie zdroja emisií	Miesto (typ) vypúšťania emisií	Znečisťujúca látka	emisný limit do 31.12.2015		Podmienky platnosti emisných limitov	emisný limit od 1.1.2016		Podmienky platnosti emisných limitov
			Hmotnostný tok g/hod.	Koncentrácia [mg.m ⁻³]		Hmotnostný tok g/hod.	Koncentrácia [mg.m ⁻³]	
Povrchové úpravy linka č. I.	Výdych č. 1 (za odlučovačom OKAL)	Zn, Cr	25	5	1) 3)	5	1	1) 3) 5)
		HCl	300	30	1) 3)	-	10	2) 4)
		TZL	-	-	-	< 200	150	1) 6)
						≥ 200	20	

Povrchové úpravy linka č. II.	Výdych č. 2 (za odlučovačom OKAL)	Zn, Cr	25	5	1) 3)	5	1	1) 3) 5)
		HCl	300	30	1) 3)	-	10	2) 4)
		Ni	5	1	1) 3)	1,5	0,5	1) 3) 5)
		TZL	-	-	-	< 200	150	1)
						≥ 200	20	6)
Povrchové úpravy linka č. III.	Výdych č. 3 (za odlučovačom aerosólov)	Zn, Sn	25	5	1) 3)	5	1	1) 3) 5)
		HCl	300	30	1) 3)		10	2) 4)
		TZL	-	-	-	< 200	150	1)
						≥ 200	20	6)
Povrchové úpravy linka č. IV.	Výdych č. 4 (za odlučovačom)	Zn Mn	25	5	1) 3)	5	1	1) 3) 5)
		HCl	300	30	1) 3)		10	2) 4)
		TZL	< 500	150	1)	< 200	150	1)
			≥ 500	50	6)	≥ 200	20	6)
Povrchové úpravy linka č. V.	Výdychy 5.1 a 5.2 (za odlučovačom)	Zn, Sn, Cr	25	5	1) 3)	5	1	1) 3) 5)
		HCl	300	10	1) 3)		10	2) 4)
		Ni	1,5	0,5	1) 3)	1,5	0,5	1) 3) 5)
		TZL	< 200	150	1)	< 200	150	1)
			≥ 200	20	6)	≥ 200	20	6)

HCl – plynné anorganické zlúčeniny chlóru vyjadrené ako HCl okrem fosgénu a chlórkyánu; Zn – zinok a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Zn; Cr - chróm a jeho zlúčeniny, okrem Cr^{VI}, vyjadrené ako Cr; Sn – cín a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Sn; Ni - nikel a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Ni; Mn - mangán a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Mn; TZL -tuhé znečisťujúce látky

Podmienky platnosti emisných limitov:

- 1) Štandardné stavové podmienky, suchý plyn
- 2) Štandardné stavové podmienky, vlhký plyn
- 3) Emisie znečisťujúcej látky nesmú prekročiť ustanovený hmotnostný tok (HT) alebo koncentráciu (C)
- 4) Emisie znečisťujúcej látky nesmú prekročiť ustanovenú koncentráciu (C)

- 5) Ak sa tuhé znečisťujúce anorganické látky môžu vyskytovať v kvapalnom aj plynnom skupenstve, emisia znečisťujúcej látky musí byť vyjadrená ako súčet tuhých, kvapalných a plyných emisií danej znečisťujúcej látky
- 6) Emisie znečisťujúcej látky nesmú prekročiť ustanovenú koncentráciu (C) pre príslušný hmotnostný tok (HT)

Kotolne:

Stacionárne zariadenie na spaľovanie palív s inštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom od 0,3 MW do 50 MW.

- Kotel K2 - plynový kotel príkon 0,543 MW;
- Kotel K3- plynový kotel na prípravu TUV a vykurovanie priestorov administratívnej budovy a pre nepriamy ohrev technologickej vody pre linku č.V., príkon 0,555 MW.

B.1.1.2. Pre uvedené kotly pri spaľovaní len ZPN platia tieto **emisné limity**:

tabuľka č.4

Emisný zdroj/ zariadenie zdroja emisií	Miesto (typ) vypúšťania emisií	Znečisťujúca látko	Koncentrácia	Podmienky platnosti emisných limitov
			[mg.m ⁻³]	
Plynová kotolňa kotel K2 (príkon 0, 543 MW)	Komín č. 2	TZL	-	7)
		SO ₂	-	
		NO _x	200	
		CO	100	
Plynová kotolňa kotel K3 pre linku č.V. * (príkon 0,555 MW)	Výdych	TZL	-	7)
		SO ₂	-	
		NO _x	200	
		CO	50	

TZL- tuhé znečisťujúce látky, SO₂- oxid siričitý, NO_x – oxid dusíka vyjadrený ako NO₂, CO – oxid uhoľnatý

7) platia pre koncentrácie prepočítané na suchý plyn pri štandardných podmienkach 101,325 kPa a 0° C a pre obsah kyslíka v odpadových plynach vo výške 3 % obj.

* Zariadenia s kotlami s vydaným povolením od 1. januára 2011 do 31. decembra 2013

Pre kotel FERRO MAT, typ GFN 2, menovitý príkon 104 kW a teplovzdušnú jednotku AERMAX 45 s menovitým výkonom 45 kW sa emisné limity nestanovujú.

B.1.2. Preukázanie dodržiavania emisného limitu sa vykonáva v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi na úseku ochrany ovzdušia.

B.1.3. Dodržanie emisných limitov je prevádzkovateľ povinný preukazovať podľa požiadaviek ustanovených v časti I.1 (monitoring emisií do ovzdušia).

B.1.4. Žiadne iné environmentálne významné emisie nebudú emitované do ovzdušia.

a ruší

- podmienku B.1.6. (11. strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma) **a nahrádza ju** podmienkou **I.1.** (strana 7. až 9. z 18 tohto rozhodnutia),
- podmienku B.2.4. (14. strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma) **a nahrádza ju** podmienkou **I.2.** (strana 9. až 12. z 18 tohto rozhodnutia),
- podmienku B.3.1. (15. strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma) **a nahrádza ju** podmienkou **I.3.** (strana 12. z 18 tohto rozhodnutia).

e)

V časti

II. Podmienky povolenia, C. Opatrenia na prevenciu znečisťovania, najmä použitím najlepších dostupných techník (15. až 17. strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

podmienky C.2. a C.18. takto:

C.2. Po vyprázdnení obalov, v ktorých boli skladované vodou rozpustné chemikálie, zabezpečiť ich vypláchnutie vodou v zabezpečených priestoroch (neutralizačná stanica) tak, aby oplachové vody boli zvedené podľa druhu zloženia (alkalicko – kyslé – oplachy, alkalicko – kyslé – koncentráty, Cr – oplachy) do neutralizačnej stanice.

C.18. V prevádzke nepoužívať chemikálie s obsahom šesť mocného chrómu.

a ruší

podmienky C.8., C.10., C.12., C.15., C.19. a C.20. v celom rozsahu.

f)

V časti

II. Podmienky povolenia, D. Opatrenia na zamedzenie vzniku odpadov, požiadavky na zhodnotenie a zneškodňovanie odpadov (19.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma; 5. strana z 13, rozhodnutia č. 5633-39551/2007/Mar/770400104/Z2-KR)

mení

podmienku **D.6.** takto:

D.6. Prevádzkovateľ je povinný pri svojej činnosti postupovať tak, aby minimalizoval vznik vlastného odpadu.

a ruší

podmienky D.9., D.10 a D.11. (18. strana z 49 rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma; 7. strana z 13, rozhodnutia č. 5633-39551/2007/Mar/770400104/Z2-KR) **a nahrádza ich** podmienkou **I.5.** (strana 12. z 18 r tohto rozhodnutia).

g)

V časti

II. Podmienky povolenia, E. Podmienky hospodárenia s energiami (20.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

ruší

podmienky:

- E.1. až E.6. v celom rozsahu,
- E.7. (21.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma) **a nahrádza ju podmienkou I.6.** (strana 12. z 18 tohto rozhodnutia).

h)

V časti

II. Podmienky povolenia, F. Opatrenia na predchádzanie havárií a na obmedzenie následkov v prípade havárií a opatrenia, pri ktorých by mohlo vzniknúť nebezpečenstvo ohrozenia životného prostredia (21.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

podmienku **F.2.** takto:

F.2. Schválený aktuálny havarijný plán predložiť inšpekcii v el. forme do 30 dní od jeho schválenia.

a ruší

podmienky F.3. a F.11. v celom rozsahu.

i)

V časti

II. Podmienky povolenia (23. – 27. strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

časť „I. Požiadavky na spôsob a metódy monitorovania prevádzky a údaje, ktoré treba evidovať a poskytovať do informačného systému“ takto:

I. Požiadavky na spôsob a metódy monitorovania prevádzky a údaje, ktoré treba evidovať a poskytovať do informačného systému

I.1. Monitoring emisií do ovzdušia:

I.1.1. Prevádzkovateľ je povinný vykonávať monitoring emisií do ovzdušia z prevádzky „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku do ovzdušia podľa **všeobecne platných právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia** o monitorovaní emisií, technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí a podľa podmienok uvedených v tabuľke č.5 a podmienok č. I.1.2 až I.1.9.

tabuľka č.5

Emisný zdroj /zariadenie emisií	zdroj zdroja	Zariadenie	Parameter	Znečisťujúca látka	Frekvencia
Povrchové úpravy linka č. I.	Výdych č.1, za odlučovačom	koncentrácia mg/l		Zn, Cr	1)
				HCl	
				TZL	

Povrchové úpravy linka č. II.	Výdych č.2, za odlučovačom	koncentrácia mg/l	Zn, Cr	1)
			HCl	
			Ni	
			TZL	
Povrchové úpravy linka č. III.	Výdych č.3, za odlučovačom	koncentrácia mg/l	Zn, Sn	1)
			HCl	
			TZL	
Povrchové úpravy linka č. IV.	Výdych č.4, za odlučovačom	koncentrácia mg/l	Zn, Mn	1)
			HCl	
			TZL	
Povrchové úpravy linka č. V.	Výdychy č. 5.1 a 5.2 (za odlučovačom)	koncentrácia mg/l	Zn, Sn, Cr	1)
			HCl	
			Ni	
			TZL	
Plynová kotolňa kotol K2 (príkon 0,543 MW)	Komín č. 2	koncentrácia mg/l	NO _x	2)
			CO	
Plynová kotolňa kotol K3 pre linku č.V. (príkon 0,555 MW)	Výdych	koncentrácia mg/l	NO _x	2)
			CO	

HCl – plynné anorganické zlúčeniny chlóru vyjadrené ako HCl okrem fosgénu a chlórkyánu, Zn – zinok a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Zn, Cr - chróm a jeho zlúčeniny, okrem Cr^{VI}, vyjadrené ako Cr, Sn – cín a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Sn, Ni - nikel a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Ni, Mn - mangán a jeho zlúčeniny vyjadrené ako Mn, TZL -tuhé znečisťujúce látky, SO₂- oxid siričitý, NO_x – oxid dusíka vyjadrený ako NO₂, CO – oxid uhoľnatý

1) technologické zdroje:

- tri kalendárne roky, ak hmotnostný tok znečisťujúcej látky v mieste platnosti určeného emisného limitu je od 0,5-násobku limitného hmotnostného toku pre jestvujúce zariadenia do 10-násobku limitného hmotnostného toku pre jestvujúce zariadenia vrátane
- šesť kalendárnych rokov, ak hmotnostný tok znečisťujúcej látky v mieste platnosti určeného emisného limitu je nižší ako 0,5-násobku limitného hmotnostného toku pre jestvujúce zariadenia

- 2) - šesť kalendárnych rokov, ak ide o spaľovacie zariadenie s celkovým menovitým tepelným príkonom od 0,3 MW do 15 MW, pri spaľovaní plyných palív

Ďalšie podmienky monitoringu:

I.1.2. Oprávnené meranie za účelom zistenia dodržiavania emisných limitov a vyhodnocovanie výsledkov monitoringu ovzdušia musí vykonávať oprávnená organizácia podľa všeobecne platných právnych predpisov ochrany ovzdušia.

I.1.3. Prevádzkovateľ je povinný oznamovať plánované termíny vykonania oprávnených meraní na **inšpekciu a na príslušné orgány ochrany ovzdušia**.

Lehota : najmenej 5 pracovných dní pred meraním

- I.1.4.** Meranie sa musí robiť pre každý **výdych, komín** samostatne.
- I.1.5.** Prevádzkovateľ je povinný preukazovať dodržiavanie určených emisných limitov podľa podmienok integrovaného povolenia a v súlade s platnou legislatívou.
- I.1.6.** Prevádzkovateľ je povinný viesť prehľadným spôsobom umožňujúcim kontrolu evidenciu údajov o podstatných ukazovateľoch prevádzky.
- I.1.7.** Evidované údaje je prevádzkovateľ povinný uchovávať najmenej päť rokov.
- I.1.8.** Prevádzkovateľ je povinný pri zmene emisných limitov preukázať do dvoch rokov od termínu platnosti zmenených emisných limitov ich dodržiavanie.
- I.1.9.** Správu z merania je prevádzkovateľ povinný predložiť do 60 dní od vykonania merania na inštitúcie podľa bodu I.8.

I.2. Voda

I.2.1. Podzemné vody:

- I.2.1.1.** Monitoring akosti podzemných vôd realizovať prostredníctvom studne RGJ-3 (príloha č.4 – situácia areálu prevádzky) a vykonávať tak, ako je uvedené v tabuľke č.7

tabuľka č. 7

Kontrolný profil	Parameter	Frekvencia	Metóda analýzy/Technika
Hydrogeologický vrt RGJ-3	Kvalita podzemnej vody v ukazovateľoch : pH, CHSK _{Cr} , Cr ⁶⁺ , Cr _{celk.} , Zn, Hg, Cd, NEL, Ni, Sn	1 x za 12 mesiacov	kontrolu kvality podzemnej vody bude zabezpečovať prevádzkovateľ podľa podmienok uvedených v opatrení č. B.2.4.1.2

pH – reakcia vody, CHSK_{Cr} - chemická spotreba kyslíka, Cr⁶⁺ - chróm(VI), Cr_{celk.}, Zn – zinok, Hg - ortuť, Cd - kadmium, NEL – nepolárne extrahovateľné látky, Ni – nikel, Sn – cín

I.2.1.2. Ďalšie podmienky monitoringu podzemných vôd:

- a) miesto odberu vzoriek:
- kontrolné vzorky kvality podzemnej vody budú odoberané z hydrogeolog. vrtu RGJ-3;
- b) spôsob odberu vzoriek:
- bodovou vzorkou;
- c) metóda a spôsob vykonávania rozborov:
- do úvahy budú brané iba výsledky tých analýz, ktoré odoberú a stanovia akreditované laboratória **v súlade s všeobecne platnými právnymi predpismi na úseku vodného zákona**;
- d) metódy stanovenia jednotlivých ukazovateľov:

- podľa všeobecne platných právnych predpisov na úseku vodného zákona, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu,
- použiť možno aj inú metódu, ak jej detekčný limit, presnosť a správnosť zodpovedajú odporúčanej metóde.

I.2.2. Voda z povrchového odtoku – monitoring nie je stanovený

I.2.3. Odpadové vody:

I.2.3.1. Splaškové odpadové vody – monitoring nie je stanovený

I.2.3.2. Priemyselné odpadové vody:

I.2.3.2.1. Monitoring akosti a množstva vypúšťanej priemyselnej odpadovej vody realizovať podľa tabuľky č. 8.

tabuľka č. 8

Parameter	Kontrolný profil	Frekvencia	Podmienky merania
Neutralizačná stanica pre linky č. I.,II.,III.,IV.			
Množstvo vypúšťaných priemyselných odpadových vôd z neutralizačnej stanice [m ³]	„B“ „C“	1 x mesačne zaznamenať hodnotu	<ul style="list-style-type: none"> - meranie bude zabezpečovať prevádzkovateľ nepriamo odčítaním množstva vstupnej pitnej a úžitkovej vody na vodomeri na vstupe do prevádzky GALMM a vodomere na studni a následne odpočítaním vody použitej na sociálne účely - výsledky merania písomne zaznamenávať do prevádzkového denníka
Kvalita priemyselnej odpadovej vody v ukazovateľoch : pH, CHSK-Cr, NL, Cr ⁶⁺ , Cr celk., Zn, Hg, Cd, NEL, Sn Ni, CN ⁻ celk.	„A“	1 x za 3 mesiace	<ul style="list-style-type: none"> - kontrolu kvality vypúšťanej priemyselnej odpadovej vody bude zabezpečovať prevádzkovateľ podľa podmienok uvedených v opatrení č. I.2.3.2.2.
Neutralizačná stanica pre linku č. V.			
Množstvo vypúšťaných priemyselných odpadových vôd z neutralizačnej stanice [m ³]	„B“ „C“	1 x mesačne zaznamenať hodnotu	<ul style="list-style-type: none"> - meranie bude zabezpečovať prevádzkovateľ nepriamo odčítaním množstva vstupnej pitnej a úžitkovej vody na vodomeri na vstupe do prevádzky GALMM a vodomere na studni a následne odpočítaním vody použitej na sociálne účely - výsledky merania písomne zaznamenávať do prevádzkového denníka

Kvalita priemyselnej odpadovej vody v ukazovateľoch : pH, CHSK-Cr, NL, Cr ⁶⁺ , Cr _{celk.} , Zn, Hg, Cd, NEL, Sn Ni, CN _{celk.}	„D“	počas skúšobnej prevádzky 1 x mesačne	kontrolu kvality vypúšťanej priemyselnej odpadovej vody bude zabezpečovať prevádzkovateľ podľa podmienky č. I.2.3.2.2.
		počas trvalej prevádzky 1 x za 3 mesiace	

pH – reakcia vody, CHSK_{Cr}, - chemická spotreba kyslíka , NL – nerozpustné látky, Cr⁶⁺- chróm(VI), Cr celk. – chróm celkový, Zn – zinok, Hg – ortuť, Cd- kadmium, NEL – nepolárne extrahovateľné látky, Sn – cín, Ni – nikel, CN⁻ celk. – kyanidy celkové

I.2.3.2.2. Ďalšie podmienky monitoringu priemyselných odpadových vôd:

a) kontrolný profil :

- „B“ - vodoměr, osadený na vstupnom potrubí pitnej vody do areálu, meranie pre celý areál prevádzky - linky č. I.,II.,III.,IV. ,V.,
- „A“ - odberné zariadenie na výtlačnom potrubí v neutralizačnej stanici, ktorým sú predčistené priemyselné odpadové vody z prevádzky odvádzané do verejnej kanalizácie,
- „C“ - vodoměr, osadený na vstupnom potrubí zo studne pre úžitkovú vodu,
- „D“ - odberné zariadenie na výtlačnom potrubí v neutralizačnej stanici výrobné haly III., ktorým sú predčistené priemyselné odpadové vody z prevádzky odvádzané do verejnej kanalizácie,

b) miesto odberu vzoriek :

- kontrolné vzorky kvality vypúšťanej priemyselnej odpadovej vody odvádzanej do verejnej kanalizácie budú odoberané v kontrolnom profile „A“, z odberného zariadenia výtokového potrubia predčistených odpadových vôd v neutralizačnej stanici,
- kontrolné vzorky kvality vypúšťanej priemyselnej odpadovej vody odvádzanej do verejnej kanalizácie budú odoberané v kontrolnom profile „D“, z odberného zariadenia výtokového potrubia predčistených odpadových vôd v neutralizačnej stanici pri výrobné haly III.;

c) meranie množstva vypúšťaných odpadových vôd (kontrolný profil „B“, „C“):

- nepriame meranie bude zabezpečovať prevádzkovateľ prostredníctvom odpočtov vstupných vôd (pitná voda z prípojky z verejného vodovodu, úžitková voda zo studne prevádzkovateľa),
- použitý vodoměr musí podliehať štátnej metrologickej kontrole,
- prevádzkovateľ sleduje spotrebu vôd pre jednotlivé technologické linky podružnými meračmi na linkách;

d) spôsob odberu vzoriek:

- **2 - hodinová zlievaná vzorka, ktorá sa získa zlievaním minimálne 5 objemovo rovnakých čiastkových vzoriek odoberaných v rovnakých časových intervaloch, alebo minimálne 5 čiastkových vzoriek odoberaných proporcionálne z prietoku;**

e) metóda a spôsob vykonávania rozborov:

- do úvahy budú brané iba výsledky tých analýz, ktoré odoberú a stanovia akreditované laboratória **v súlade s všeobecne platnými právnymi predpismi na úseku vodného zákona;**
- f) metódy stanovenia jednotlivých ukazovateľov:
  - **podľa všeobecne platných právnych predpisov na úseku vodného zákona,** ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu,
  - použiť možno aj inú metódu, ak jej detekčný limit, presnosť a správnosť zodpovedajú odporúčanej metóde.

I.2.4. Údaje o emisiách do vôd evidovať a poskytovať v stanovených termínoch v súlade so zákonom o IPKZ.

I.3. Hluk, vibrácie a neionizujúce žiarenia

I.3.1. Monitoring hluku:

Zabezpečiť pravidelné meranie a hodnotenie hluku a vibrácií podľa všeobecne platných právnych predpisov na úseku ochrany zdravia tak, aby bolo možné zistiť, či úroveň hluku a vibrácií neprekračuje najvyššie prípustné hodnoty.

I.4. Pôda - monitoring nie je stanovený

I.5. Monitoring odpadov:

I.5.1. Viest' a uchovávať evidenciu odpadov na evidenčnom liste podľa **všeobecne záväzných právnych predpisov v odpadovom hospodárstve**, pre každý odpad zvlášť.

I.5.2. Predložiť inšpekcii a Okresnému úradu v Ružomberku, Odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „OÚ Ružomberok“) hlásenia o vzniku odpadov, ktoré vzniknú pri prevádzke "Výrobný areál GALMM s.r.o." v Ružomberku a nakladaní s ním.

Lehota: do 31.1. nasledujúceho roka

I.6. Monitoring spotreby energií:

I.6.1. Monitorovať mesačnú spotrebu energií, vody, chemikálii a vstupných surovín v prevádzke, údaje zaznamenávať do prevádzkového denníka a vyhodnocovať 1 x ročne.

I.7. Kontrola prevádzky a technického stavu prevádzky

I.7.1. Kontrolu technologických liniek a zariadení na čistenie odpadových vôd a odsávaného vzduchu, energetických zariadení súvisiacich s technológiou kontrolovať, udržiavať a prevádzkovať podľa aktuálneho prevádzkového predpisu a čiastkových prevádzkových predpisov.

I.7.2. Skúšky tesnosti skladovacích nádrží a havarijných nádrží zabezpečiť u oprávnenej osoby podľa všeobecne platných právnych predpisov na úseku vodného zákona 1 x za 5 rokov.

I.8. Predkladanie správ z monitoringu

I.8.1. Úplné správy budú uchovávané u prevádzkovateľa GALMM s.r.o., J.Jančeka 39, 034 01 Ružomberok a predkladané podľa tabuľky č. 11:

tabuľka č. 11

Náplň správy	Frekvencia podávania správ	Dátum dodania správy	Forma správy	Príjemca správy
IPKZ				
Kompletné údaje o prevádzkach a ich emisiách v súlade so zákonom o IPKZ	1 x rok	do 15. februára nasledujúceho roka	písomná	SHMÚ Bratislava
				inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
Ochrana ovzdušia				
Správy z oprávnených meraní emisií do ovzdušia	podľa tabuľky č.5	do 60 dní od vykonania merania	písomná,	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
			písomná	OÚ Ružomberok
Úplné a pravdivé informácie o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, emisiách a dodržiavaní emisných limitov za uplynulý kalendárny rok (NEIS)	1 x rok	do 15. februára nasledujúceho roka	písomná,	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
			písomná	OÚ Ružomberok
Odpady				
Hlásenia o vzniku odpadu a nakladaní s ním	1 x rok	do 15.2. nasledujúceho roka	písomná	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
		do 31.1. nasledujúceho roka	písomná	OÚ Ružomberok
Ochrana vôd				
Výsledky monitoringu podzemných vôd podľa tabuľky č.7	1 x rok	do 15.2. nasledujúceho roka	písomná	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
Výsledky z monitorovania priemyselných odpadových vôd (podľa tabuľky č.8)				
Výsledky monitoringu spotreby vôd, (podľa podmienky č.C.4, C.6, A.71.1, A.71.2)				
Informácie o evidencii obzvlášť škodlivých látok	1 x rok	do 15.2. nasledujúceho roka	písomná	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
				OÚ Ružomberok

Ostatné				
Záznamy alebo protokoly z kontrol dotknutých orgánov (týkajúce sa ochrany životného prostredia)	po predložení hotových správ	do 10 dní obdržania	písomná	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)
Mimoriadne udalosti, havárie a nadmerný okamžitý únik emisií	podľa výskytu	Hlásenie ihneď	písomná	inšpekcií (odbor IPK Žilina)
		Záver. správy do 60 dní od vzniku		dotknuté orgány podľa schválených havarijných plánov a STPP a TOO
Súhrnná správa dokladujúca plnenie všetkých termínovaných podmienok integrovaného povolenia	1 x rok	do 15.2 nasledujúceho roka	písomná	inšpekcií (SIŽP, IŽP Žilina, OIPK)

OU Ružomberok – Okresný úrad Ružomberok, Odbor starostlivosti o životné prostredie; SIŽP, IŽP Žilina, OIPK – Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly; SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav

I.8.2. Prevádzkovateľ je súčasne povinný viesť stálu a priebežnú prevádzkovú evidenciu v rozsahu všeobecne záväzných právnych predpisov životného prostredia a schválených prevádzkových predpisov.

I.8.3. Prevádzkovateľ je povinný viesť prehľadným spôsobom umožňujúcim kontrolu evidenciu údajov o podstatných ukazovateľoch prevádzky a evidované údaje uchovávať najmenej päť rokov.

I.8.4. Prevádzkovateľ zariadenia je povinný neodkladne hlásiť inšpekcií všetky mimoriadne situácie, havárie zariadenia a havarijné úniky znečisťujúcich látok zo zariadení do životného prostredia a oznámenie o prerušení výroby na dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

I.8.5. Prevádzkovateľ je povinný viesť evidenciu o plnení záväzných podmienok prevádzky stanovených týmto rozhodnutím.

I.8.6. Prevádzkovateľ je povinný vo všetkých interných dokumentoch, ktoré sa odvolávajú na jednotlivé zložkové rozhodnutia, vykonať opravu a odvolať sa na integrované rozhodnutie, pokiaľ nahrádza zložkové rozhodnutie.

I.8.7. Vyhodnotenie monitoringu

Výsledky vykonaných meraní musí prevádzkovateľ zaznamenávať do prevádzkového denníka. Výsledky monitoringu vôd a ďalších monitoringov vykonávaných externými organizáciami musia byť uložené u prevádzkovateľa. Do prevádzkového denníka musí prevádzkovateľ zaznamenávať aj časové údaje o vykonaných pozorovaniach a meraniach, výsledky pozorovaní a meraní, okolnosti, ktoré môžu výsledky ovplyvniť (údaje o teplote, zrážkach,...) a tiež mimoriadne okolnosti, ktoré nastali v priebehu pozorovania, merania, alebo v období od posledného merania.

j)

V časti

II. Podmienky povolenia, J. Opatrenia pri zmene technológie a opatrenia pre prípad zlyhania činnosti v prevádzke (27.strana z 49, rozhodnutia č. 501/770400104/106-Ma)

mení

podmienku J.2. tak, že vypúšťa z textu dátum schválenia havarijného plánu a nahrádza ho slovo „v aktuálnom“, takto:

J.2. Prevádzkovateľ je povinný dodržiavať opatrenia pre prípady zlyhania činnosti v prevádzke uvedené **v aktuálnom** schválenom havarijnom pláne a **v aktuálnom** schválenom prevádzkovom predpise všetkých technologických liniek.

a ruší

podmienku J.6. v celom rozsahu.

Ostatné podmienky pre prevádzku „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku prevádzkovateľa GALMM, s.r.o., J. Jančeka 39, 034 01 Ružomberok uvedené v integrovanom povolení č. 501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 a jeho zmenách zostávajú nezmenené v platnosti.

Toto rozhodnutie tvorí neoddeliteľnú súčasť integrovaného povolenia č.501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005.

O d ô v o d n e n i e:

Inšpekcia, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 9 a § 10 zákona č.525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 32 ods. 1 písm. a) zákona o IPKZ, na základe žiadosti prevádzkovateľa GALMM, s.r.o., J. Jančeka 39, 034 01 Ružomberok zo dňa 29.10.2013, predložených dokladov a vykonaného konania podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 8. a § 33 ods. 1 písm. d) zákona o IPKZ a podľa zákona o správnom konaní vydáva zmenu integrovaného povolenia č. 501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 pre prevádzku „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku, v zmysle § 19 ods.1 zákona o IPKZ.

Prevádzkovateľ so žiadosťou o zmenu integrovaného povolenia požiadal o zníženie správneho poplatku podľa položky 171a písm. c) sadzobníka správnych poplatkov zákona o správnych poplatkoch o 50 % v súlade s položkou 171a zákona o správnych poplatkoch.

Inšpekcia žiadosti prevádzkovateľa o zníženie správneho poplatku o 50%, vzhľadom k tomu, že navrhované zmeny integrovaného povolenia č.501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 nemajú charakter podstatných zmien, vyhovela.

Prevádzkovateľ predložil doklad o zaplatení správneho poplatku podľa položky 171a zákona o správnych poplatkoch vo výške 250 eur prevodom z účtu.

Keďže činnosť v prevádzke „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku, už bola povolená v integrovanom povolení č.501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 a nejedná sa o podstatnú zmenu v činnosti prevádzky, inšpekcia upustila podľa § 11 ods. 6 od ústneho pojednávania, predloženia náležitosti žiadosti podľa § 7 ods. 1 písm. a), § 7 ods. 2 písm. c), d), e), f) zákona o IPKZ (od zoznamu a popisu surovín, pomocných materiálov, látok a energií, ktoré sa v prevádzke používajú alebo vyrábajú, určenia hlavnej činnosti a kategórie

priemyselných činností, predloženia záverečného stanoviska MŽP SR podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP, bezpečnostnej správy).

Inšpekcia v zmysle zákona o správnom konaní a v súlade so zákonom o IPKZ oznámila dňa 06.11.2013 účastníkom konania a dotknutým orgánom začatie integrovaného konania, doručila týmto subjektom žiadosť o zmenu povolenia prevádzky „Výrobný areál GALMM s.r.o.“ v Ružomberku a určila lehotu na vyjadrenie, ktorá uplynula dňa 06.12.2013. Zároveň zverejnila podstatné údaje o podanej žiadosti na internetovej stránke a na úradnej tabuli, spolu s výzvou zainteresovanej verejnosti na písomné prihlásenie sa za účastníka konania, zainteresovanej verejnosti a osobám s možnosťou podať prihlášku a s výzvou verejnosti s možnosťou vyjadrenia sa k začatiu konania.

V súlade s § 11 ods.3 písm. e) zákona o IPKZ inšpekcia požiadala Mesto Ružomberok, aby do 3 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia so žiadosťami zverejnili na svojom webovom sídle a zároveň na úradnej tabuli obce, alebo aj iným v mieste obvyklým spôsobom, žiadosť, stručné zhrnutie údajov a informácií o obsahu žiadosti poskytnuté prevádzkovateľom a výzvu zainteresovanej verejnosti na písomné prihlásenie sa za účastníka konania, výzvu zainteresovanej verejnosti a osobám s možnosťou podať prihlášku, výzvu verejnosti s možnosťou vyjadrenia sa k začatiu konania.

V stanovenom termíne sa ku konaniu vyjadril Okresný úrad Ružomberok, Odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia (záväzné stanovisko č.OU-RK-OSZP/2013/00330-02 OO, zo dňa 11.11.2013).

Vysporiadanie sa s pripomienkami k žiadosti obsiahnutých vo vyjadrení dotknutého orgánu:

Okresný úrad Ružomberok, Odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia (záväzné stanovisko č.OU-RK-OSZP/2013/00330-02 OO, zo dňa 11.11.2013):

- so zmenou integrovaného povolenia č.501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 súhlasíme,
- s návrhom emisných limitov a s návrhom podmienok platnosti emisných limitov pre vypúšťané znečisťujúce látky a pre jednotlivé výduchy z 5-tich liniek povrchových úprav tak, ako boli uvedené v predloženej žiadosti prevádzkovateľa súhlasíme,
- z podmienok predmetného integrovaného povolenia žiadame zachovať podmienku A.26., A.31., A.39., C.18., C.19., F.3.,
- tabuľku č.1 predmetného povolenia požadujem zachovať bez zmeny (kontrola parametrov prevádzky).

Stanovisko inšpekcie:

Inšpekcia zmenila text podmienok A.26., A.31. a zrušila podmienku A.39., nakoľko sú tieto podmienky podrobnejšie popísané v prevádzkovom predpise odsávacej vzduchotechniky. Vzhľadom na skutočnosť, že sa šesťmocný chróm v súčasnosti v prevádzke nepožíva, podmienku C.18. zmenila tak, že šesťmocný chróm už nebude v prevádzke používaný. Následne zrušila podmienku C.19., ktorá zmenou podmienky C.18 stratila opodstatnenie. Inšpekcia zrušila podmienku F.3., nakoľko súvisela so schvaľovaním havarijného plánu, ktoré nemá podľa zákona o IPKZ v pôsobnosti.

Inšpekcia v súlade s § 33 ods. 1 písm. d) prehodnotila podmienky integrovaného povolenia č. 501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 a určila nové emisné limity a všeobecné podmienky prevádzkovania z dôvodu, že od 1. januára 2013 je v platnosti nová Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len "vyhláška 410/2012 Z.z.").

Emisný limit pre povrchové úpravy bol stanovený podľa vyhlášky č. 410/2012 Z.z. takto:

- TZL - podľa prílohy č. 3, Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia, I. Všeobecné emisné limity, Tuhé znečisťujúce látky, 1.skupina, 3. podskupina,
- HCl - do 31.12.2015 podľa prílohy č. 3, Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia, I. Všeobecné emisné limity, Tuhé znečisťujúce látky, 3.skupina, 3. podskupina,
- od 1.1.2016 podľa prílohy č.7, Špecifické požiadavky pre technologické zariadenia, II. Priemyselné výroby, B. Výroba a spracovanie kovov, 12. Zariadenie pre povrchovú úpravu kovov, 12.1 Emisné limity pre nové zariadenia,
- Zn, Cr, Sn, Mn - podľa prílohy č. 3, Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia, I. Všeobecné emisné limity, Tuhé znečisťujúce látky, 2.skupina, 3. podskupina,
- Ni - do 31.12.2015 podľa prílohy č. 3, Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia, I. Všeobecné emisné limity, Tuhé znečisťujúce látky, 1.skupina, 2. podskupina,
- od 1.1.2016 podľa prílohy č. 3, Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia, I. Všeobecné emisné limity, Tuhé znečisťujúce látky, 5.skupina, 2. podskupina.

Emisný limit pre technologický ohrev – Kotel K2 -plynový kotol 0,543 MW a plynový kotol K3 pre nepriamy ohrev technologickej vody pre linku V. bol stanovený podľa prílohy č. 4. vyhlášky č. 410/2012 Z.z. ako IV. Stacionárne spaľovacie zariadenia s celkovým. 3. Spaľovanie plyných palív okrem spaľovania v plynových turbínach a piestových spaľovacích motoroch:

- kotol K2 - Zariadenia s kotlami s vydaným povolením do 31. decembra 2010 - ZPN,
- kotol K3 - Zariadenia s kotlami s vydaným povolením od 1. januára 2011 do 31. decembra 2013 – ZPN.

Z dôvodnenie ostatných zmien podmienok integrovaného povolenia:

Inšpekcia zároveň zrušila podmienky A.54., A.56., A.64., C.8., C.10., C.12., C.15., C.19. a C.20., E.1. až E.5., F.3. a F.11. z dôvodu, že podmienky boli viazané na stanovený termín a už boli splnené a sú neaktuálne.

Všetky podmienky súvisiace s monitoringom prevádzky, pôvodne uvedené v častiach B., E. a D., boli presunuté do časti I. Požiadavky na spôsob a metódy monitorovania prevádzky a údaje, ktoré treba evidovať a poskytovať do informačného systému.

Súčasťou konania o zmene integrovaného povolenia prevádzky podľa zákona IPKZ bolo:

v oblasti ochrany ovzdušia:

- konanie o určení emisných limitov a podmienok prevádzkovania podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 8. zákona o IPKZ, v súlade s § 31 ods. 2 zákona o ovzduší,
- prehodnotenie a aktualizácia podmienok povolenia podľa § 33 ods. 1 písm. d) zákona o IPKZ.

Inšpekcia na základe preskúmania podmienok integrovaného povolenia č.501/770400104/106-Ma zo dňa 7.2.2005 v znení jeho neskorších zmien a zhodnotenia predloženej žiadosti, vyjadrení účastníkov konania, dotknutých orgánov, zistila, že sú splnené podmienky podľa zákona o IPKZ, zákona o ovzduší a podmienky podľa zákona o správnom konaní, ktoré boli súčasťou integrovaného povolenia a preto rozhodla tak, ako sa uvádza vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia v Žiline, odbor integrovaného povoľovania a kontroly odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Ing. Mariana Martinková
riaditeľka

Doručuje sa:

1. GALMM, s.r.o., J. Jančeka 39, 034 01 Ružomberok
2. Mesto Ružomberok, Nám. A. Hlinku 1/27, 034 16 Ružomberok

Na vedomie po právoplatnosti rozhodnutia:

1. Okresný úrad Ružomberok, Odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia, Dončova 11, Ružomberok